

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6CoP/68/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5319202852
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5319202852.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Urbanovej a členov JUDr. Martiny Mochnáčovej a Mgr. Andreja Kekelyho, vo veci navrhovateľky (manželky): C. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom XXX XX M. XX, zastúpenej JUDr. Annou Mozolíkovou, advokátkou so sídlom Palárikova 1449, 022 01 Čadca, IČO: 32 249 543, proti druhému manželovi: C. M., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom P. XXXX/XXX, XXX XX O. K., toho času vo výkone trestu odňatia slobody v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Dubnica nad Váhom, Dukelská štvrť 941/10, 018 41 Dubnica nad Váhom, zastúpenému JUDr. Štefanom Strýčkom, advokátom so sídlom F. Kráľa 2080, 022 01 Čadca, IČO: 36 942 987, za účasti maloletých detí: 1/ G. M., nar. XX.XX.XXXX a 2/ Q. M., nar. XX.XX.XXXX, obe trvale bytom XXX XX. M. XX, obidvoch zastúpených Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, ako kolíznym opatrovníkom, o rozvod manželstva a úprave práv a povinností rodičov na čas po rozvode k maloletým deťom, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Čadca č. k. 7P/38/2019-224 zo dňa 13.08.2020, takto

rozhodol:

Rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 7P/38/2019-224 zo dňa 13.08.2020 vo výrokoch II. a IV. a vo výroku III. v časti určenia výživného na maloletú G. M., nar. XX.XX.XXXX potvrdzuje.

M e n í rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 7P/38/2019-224 zo dňa 13.08.2020 vo výroku III. v časti určenia výživného na maloletého Q. M., nar. XX.XX.XXXX, nasledovne:
Otec je povinný na čas po rozvode prispievať na výživu maloletého Q. M., nar. XX.XX.XXXX, sumou 120,00 eur mesačne, so zročnosťou výživného do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám matky.

Vo výroku I. z ostáva rozsudok Okresného súdu Čadca č. k. 7P/38/2019-224 zo dňa 13.08.2020 nedotknutý.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd Čadca (ďalej aj „súd prvej inštancie“) manželstvo navrhovateľky (matky) C. M. a jej manžela (otca) C. M. uzatvorené dňa XX. XX. XXXX v M., zapísané v Knihe manželstiev Matričného úradu M., vo zväzku X., ročník XXXX, na str. XX, pod por. č. X rozviedol (výrok I.). Súčasne zveril maloleté deti G. M., nar. XX.XX.XXXX a Q. M., nar. XX.XX.XXXX na čas po rozvode manželstva do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok (výrok II.) a otca zaviazal prispievať na výživu oboch maloletých detí sumou 150,00 eur mesačne, ktoré výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky (výrok III.). Styk otca s maloletými deťmi na žiadosť rodičov neupravil a tento ponechal na dohodu rodičov (výrok IV.). O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výrok V.).

2. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľka sa návrhom domáhala rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode tak, že maloleté deti G. a Q. budú zverené do jej výchovy a starostlivosti, pričom matka ich bude zastupovať a spravovať ich majetok a otcovi bude uložená povinnosť prispievať na výživu každého maloletého dieťaťa sumou 200,00 eur mesačne, so zročnosťou vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky a zároveň navrhla úpravu styku otca s maloletými deťmi. Návrh v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode matka odôvodnila tým, že je zamestnaná a pracuje pre firmu WOCO STV, Vsetín ako robotníčka pričom pracuje v trojzmennej prevádzke. Jej príjem za mesiac september 2019 bol vo výške 472,00 eur. Okrem tohto príjmu poberá aj prídavok na dieťa vo výške 48,68 eur (na dve maloleté deti). Celú domácnosť v súčasnosti financuje matka sama (elektrina 47,50 eur, telefón 10,00 eur, krúžky, školské potreby, strava, oblečenie), okrem nájmu za byt, ktorý dovtedy platil otec. Avšak toho času neplatí ani len tento nájom za byt, v dôsledku čoho vznikol dlh na nájom bytu vo výške 911,52 eur. O príjme otca nemá vedomosť. Posledným zamestnávateľom, o ktorom vie, bola obchodná spoločnosť ALOE LIFE s.r.o., kde jeho mesačný čistý príjem za rok 2018 predstavoval sumu 1.057,735 eur. Manžel sa aktuálne úplne prestal zaujímať o rodinu, už ani nechodí domov. Na celú domácnosť aj na deti je matka sama. Maloletá G. je žiačkou Strednej odbornej školy obchodu a služieb v Čadci, kde študuje v učebnom odbore „predavač“. Maloletý Q. je žiakom 5. ročníka na Základnej škole v obci M..

3. Otec vo vyjadrení k návrhu matky v časti týkajúcej sa úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode nesúhlasil s tvrdeniami matky, že rodinu a domácnosť finančne nepodporuje. Pokiaľ by on neuhradil dlh osobne k rukám obecnému úradu, nebola by od 01.07.2019 predĺžená zmluva na byt. Od 20.04.2019 do 15.10.2019 matka neprispievala finančne na domácnosť a všetko financoval on. Počas celého trvania manželstva otec zanedbával svoje odvodové povinnosti. Nemá preto predstavu z čoho a ako zaplatí lieky, ošetrovanie a ďalšie jeho potreby. Nie je pravdou, že sa prestal zaujímať o rodinu a o deti. Dňa 03.12.2019 otec utrpel celkový zdravotný kolaps a skončil v nemocnici na internom oddelení v Čadci. Počas jeho hospitalizácie manželka a ani deti za ním neprišli, a ani sa nezaujímal u lekárov o jeho zdravotný stav. Zdravotný stav otca je momentálne zlý a vyžaduje dlhodobé liečenie.

4. Na pojednávaní navrhovateľka zotrvala na návrhu na rozvod manželstva. Naďalej žiadala zveriť maloleté deti do jej osobnej starostlivosti s tým, že ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Styk otca s maloletými deťmi nežiadala upraviť. Pokiaľ ide o pôvodne navrhovanú výšku výživného v sume 200,00 eur mesačne na každé dieťa, uviedla, že vzhľadom na aktuálnu situáciu urobí ústupok a navrhla určiť výživné vo výške 150,00 eur na každé maloleté dieťa. Za hlavnú príčinu rozvratu manželstva označila to, že manžel sa prestal úplne starať o rodinu či ako otec, či ako manžel, (vôbec nefungovali posledné roky ako rodina). Stále bol v práci, nevenoval sa deťom, ani nechodili po dovolenkách. Bol tiež žiarlivý, navrhovateľka sa nemohla s nikým ani rozprávať. Od septembra 2019, keď si navrhovateľka našla druhú prácu, manžel vôbec neprišiel domov. Až po 2 týždňoch sa navrhovateľka dozvedela, že manžel má priateľku, s ktorou býval v apartmánovom byte v U.. Keď mu to navrhovateľka povedala, on jej odvetil, že jej to už môže byť jedno. Ďalej navrhovateľka uviedla, že býva na M. v obecnom byte v prenájme. Mesačne platí nájomné v sume 238,00 eur, za elektrinu sumu 48,00 eur, za internet sumu 10,00 eur, za telefón sumu 23,00 eur, za cestovné do práce sumu 120,00 eur. Zdravotný stav má dobrý. Na byte mali nedoplatok a aby jej predĺžili zmluvu na byt, musela všetky nedoplatky uhradiť, vtedy si od sestry požičala 2.000,00 eur, spláca jej ich po 50,00 eur mesačne. Maloletá G. chodí na Strednú odbornú školu obchodu a služieb, teraz ide do 2. ročníka, krúžky nenavštevuje žiadne. Cestovné do školy neplatí. Na stravu jej dáva 4,00 až 5,00 eur denne, dobíja jej kredit na telefón v sume 8,00 eur mesačne. Ďalej má bežné výdavky na oblečenie. Toho času jej bude treba zaplatiť 200,00 eur za nové okuliare. Maloletý Q. ide do 5. triedy na základnej škole. Na začiatku roka sa bude platiť ZRPŠ, tiež za krúžky a potom už len klasické výdavky na oblečenie a stravu. Venuje sa futbalu a krúžku lego. Na futbal mu treba kupovať kopačky a chrániče, tie sa kupujú tak raz za rok, stojí to asi 40,00 eur. Tiež nosí okuliare, výmenu zatiaľ nepotrebuje. Otec pracoval ako živnostník, ohľadom jeho práce však nevie vôbec nič, nevie, aký mal príjem, odkiaľ bral peniaze, z čoho ich zarobil, akurát vie, že mali predajňu kvetinárstva, ktorá stále funguje.

5. Otec na pojednávaní prostredníctvom právneho zástupcu uviedol, že súhlasí s rozvodom manželstva a so zverením maloletých detí na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matky. Styk s maloletými deťmi nežiadal upraviť, nakoľko je toho času vo výkone trestu odňatia slobody. Nesúhlasil však s navrhovanou výškou výživného na deti a žiadal ho určiť vo výške 30 % zo sumy životného minima na každé nezaopatrené neplnoleté dieťa z dôvodu, že toho času je vo výkone trestu odňatia slobody a nie je zrejmé, či bude zaradený na výkon práce a matkou požadované výživné preto nebude schopný platiť.

Po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody si bude plniť vyživovaciu povinnosť riadne a vo vyššej sume a taktiež bude mať záujem stretávať sa s maloletými deťmi.

6. Súd prvej inštancie okrem iných vychádzal pri svojom rozhodnutí z nasledujúcich skutkových zistení.

7. Rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4T/52/2018-1329 zo dňa 25.05.2019 bol otec uznaný vinným zo spáchania zločinu podvodu podľa ust. § 221, ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona a bol mu uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky, ktorého výkon bol podmienene odložený a súčasne probačný dohľad nad jeho správaním v skúšobnej dobe v trvaní 5 rokov. Krajský súd v Banskej Bystrici rozsudkom sp. zn. 3To/119/2019 zo dňa 27.11.2019 zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a otca odsúdil na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 3 roky so zaradením na výkon trestu odňatia slobody do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Otec je vo výkone trestu odňatia slobody od 02.07.2020.

8. Otec vykonáva živnostenskú činnosť v rôznych predmetoch podnikania od 30.08.1992, resp. od 01.02.1999. Od 03.12.2019 bol práceneschopný, no nepoberal žiadne dávky vyplácané zo Sociálnej poisťovne od 01.01.2019 doposiaľ. Otec poskytol matke výživné dňa 04.05.2020 vo výške 200,00 eur, dňa 15.05.2020 vo výške 200,00 eur, dňa 12.06.2020 vo výške 200,00 eur a dňa 13.07.2020 vo výške 100,00 eur.

9. Matka je zamestnaná v obchodnej spoločnosti WOCO - STV, s. r. o. od 01.07.2020 na dobu určitú do 31.01.2021. V januári 2020 jej bola vyplatená mzda vo výške 559,51 eur, vo februári 2020 vo výške 555,05 eur, v marci 2020 vo výške 508,00 eur, v apríli 2020 vo výške 418,21 eur, z čoho vyplýva, že priemerná čistá mzda matky bola vo výške 510,19 eur mesačne.

10. Matka špecifikovala a preukázala jej priemerné mesačné príjmy vo výške 851,41 eur, pozostávajúce z priemernej mesačnej čistej mzdy vo výške 552,73 eur, prídavku na dieťa vo výške 48,68 eur (na dve maloleté deti) a príspevku na domácnosť od staršieho plnoletého syna vo výške 250,00 eur; pravidelné mesačné výdavky vo výške 811,14 eur, zahŕňajúce: nájom a služby s tým spojené cca 330,00 eur, SIPO (elektrina + rozhlas a TV) 45,64 eur, telefón 23,00 eur, náklady na stravu 200,00 eur, náklady na ošatenie a obuv 50,00 eur, náklady na hygienu 30,00 eur, náklady na školské pomôcky 10,00 eur, vreckové G. 3,00 eur a Q. 1,00 euro denne (4,00 euro x 30 dní) = 120,00 eur mesačne, náklady na stravovanie v škole - Q. (24,96 eur na školský rok) 2,50 eur mesačne. Do týchto vyššie uvedených výdavkov nie sú započítané náklady spojené s nosením dioptrických okuliarov maloletých detí, náklady spojené s údržbou auta (naposledy vo výške 149,10 eur), daň z nehnuteľnosti na rok 2020 vo výške 117,79 eur, dlh na byte za plnenia a služby poskytované s nájmom bytu vo výške 642,24 eur a poplatok z omeškania vo výške 189,03 eur.

11. Ďalej súd prvej inštancie citujúc ust. § 18, § 19 ods. 1 až 3, § 22, § 23 ods. 1 až 3, § 24 ods. 1 až 4, § 25 ods. 1 až 3, § 63 ods. 1, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1 až 3 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení (ďalej len „Zákon o rodine“) uviedol, že manželstvo účastníkov už neplní žiadnu zo svojich funkcií. Účastníci spoločne nežijú od septembra 2019, spoločne sa nestarajú o maloleté deti, spoločne nehospodária, ani nevytvárajú zdravé rodinné prostredie. Hlavnú príčinu rozvratu manželstva videl súd prvej inštancie najmä na strane otca, ktorý netrávil doma s rodinou čas, nevenoval sa deťom, nadviazal mimomanželskú známosť a dopustil sa trestnej činnosti, za spáchanie ktorej je v súčasnosti vo výkone trestu odňatia slobody. Vzhľadom na to, že účastníci spoločne nežijú v spoločnej domácnosti, spoločne nehospodária a vzťahy medzi nimi sú tak vážne narušené, že nie je predpoklad, že manželské spolužitie obnovia, manželstvo nemôže plniť svoj účel, obaja s rozvodom manželstva súhlasili, dospel súd prvej inštancie k záveru, že návrh navrhovateľky na rozvod manželstva bol dôvodný, a preto manželstvo rozviedol.

12. Pokiaľ ide o rozhodnutie ohľadom úpravy pomerov manželov k ich maloletým deťom na čas po rozvode, obaja rodičia zhodne súhlasili, aby maloleté deti boli zverené na čas po rozvode manželstva do starostlivosti matky, u ktorej súd prvej inštancie nemal zistené žiadne prekážky brániace zvereniu maloletých detí do jej starostlivosti. Naopak, v konaní bolo preukázané, že osobnú starostlivosť o maloleté deti zabezpečuje riadne a maloleté deti odporučil zveriť do starostlivosti matky i kolízny opatrovník, preto obe maloleté deti na čas po rozvode zveril súd prvej inštancie do jej osobnej starostlivosti.

13. Rozhodnutie v časti určenia výživného otca na obe maloleté deti súd prvej inštancie odôvodnil tým, že medzi rodičmi bola sporná výška vyživovacej povinnosti otca k maloletým deťom, nakoľko matka navrhovala určenie výživného vo výške 150,00 eur mesačne na každé dieťa a otec navrhoval minimálne zákonné výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa. S prihliadnutím na to, že maloletá G. navštevuje Strednú odbornú školu obchodu a služieb, od septembra nastúpi do 2. ročníka, maloletý Q. nastúpi v septembri do 6. ročníka základnej školy, obe maloleté deti nosia okuliare, ako aj vzhľadom na príjem matky a jej výdavky na nájom bytu,

elektrickú energiu, internet, telefón, splátku pôžičky, stravu, oblečenie, obuv, hygienické potreby, školské pomôcky a pod., mal súd prvej inštancie za to, že je nevyhnutné, aby otec maloletých detí prispieval na výživu každého maloletého dieťaťa sumou 150,00 eur mesačne na pokrytie odôvodnených potrieb. Otcom navrhované minimálne zákonné výživné je absolútne nedostačujúce na pokrytie odôvodnených potrieb maloletých detí. Zároveň mal okresný súd za to, že je v schopnostiach a možnostiach otca maloletých detí takéto výživné platiť, nakoľko pri rozhodovaní vychádzal z príjmu otca, ktorý dosahoval v čase, kedy nebol vo výkone trestu odňatia slobody. Otec vykonával živnostenskú činnosť, preto bol povinný v zmysle ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, preukázať, aké má príjmy zo živnostenskej činnosti a predložiť doklady na zhodnotenie jeho majetkových pomerov, pričom ho súd prvej inštancie na splnenie tejto povinnosti opakovane vyzýval s poučením, že ak si túto povinnosť nesplní, bude predpokladať, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje 20-násobok sumy životného minima. V priebehu celého konania však otec, napriek týmto výzvam, nepredložil žiadne doklady, ktorými by preukázal jeho príjmy z podnikateľskej činnosti. Preto súd prvej inštancie vychádzal z predpokladu, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavovala 20-násobok sumy životného minima na plnoletú fyzickú osobu, t. j. sumu 4.296,60 eur [20 x 214,83 eur v zmysle § 1 písm. a) opatrenia MPSVaR SR č. 174/2020 Z. z.]. Samotnú skutočnosť, že otec je toho času vo výkone trestu odňatia slobody (od 02.07.2020), nepovažoval samú o sebe dôvodom, pre ktorý by malo byť výživné určené v nižšej výške. Do tejto situácie sa otec dostal sám vlastným protiprávnym konaním, za ktoré bol právoplatne odsúdený. Táto okolnosť preto nemôže ísť na úkor maloletých detí. Pokiaľ by sa otec nedopustil trestného činu, za ktorý bol odsúdený, mohol naďalej vykonávať živnostenskú činnosť, z ktorej dosahoval príjem, z ktorého dlhodobo zabezpečoval rodinu po finančnej stránke, ktorú skutočnosť zhodne tvrdili otec i matka.

14. Na žiadosť rodičov súd prvej inštancie nerozhodoval o úprave styku otca s maloletými deťmi, keďže otec je toho času vo výkone trestu odňatia slobody, pričom bol odsúdený na trest odňatia slobody vo výmere tri roky a za takýchto okolností by bola akákoľvek úprava styku autoritatívnym rozhodnutím súdu bezpredmetná a nadbytočná.

15. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa ust. § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko nemal zistené žiadne dôvody, ktoré by pripúšťali výnimky pri rozhodovaní o trovách konania.

16. Proti rozsudku okresného súdu podal v zákonnej lehote odvolanie otec, a to čo do jeho výroku III. o určení jeho vyživovacej povinnosti k maloletým deťom G. a Q., pričom v tejto časti žiadal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť a vec v tomto rozsahu vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alternatívne zmeniť a uložiť mu povinnosť prispievať na výživu oboch maloletých detí sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa mesačne, ktoré výživné bude povinný platiť vždy do 15-tého dňa toho ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

17. Svoj opravný prostriedok odôvodnil tým, že súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci a na základe takto nedostatočne zisteného stavu dospel vo veci určenia výživného na maloleté deti k nesprávnemu rozhodnutiu. Odo dňa 03.12.2019 bol práceneschopný, mal vážne zdravotné problémy, vrátane problémov s chôdzou. Z uvedených dôvodov mal otec problém zabezpečiť všetky listinné dôkazy, ktorými by preukázal svoje príjmové a výdajové pomery. Po prevzatí právneho zastúpenia bol svojím právnym zástupcom vyzvaný, aby pripravil všetky listiny preukazujúce jeho majetkové pomery. Toto začal chystať a na základe výzvy súdu zo dňa 25.06.2020, ktorá bola jeho právnemu zástupcovi otca doručená dňa 26.06.2020, by boli tieto listinné dôkazy v lehote určenej súdom, teda do 11.07.2020 predložené. Avšak dňa 02.07.2020 bol otec bez akéhokoľvek upozornenia zobrať do výkonu trestu odňatia slobody, čím sa už ani jeho právny zástupca nemal možnosť dostať k týmto listinným dôkazom. S týmito skutočnosťami bol prvoinštančný súd jeho právnym zástupcom informovaný, kedy tento tiež uviedol, že všetky doklady si dával dohromady, ale ich nestačil mu ich nestačil odovzdať a teraz ich nemá kto súdu prvej inštancie predložiť z dôvodu výkonu trestu odňatia slobody. Jedná sa o objektívne dôvody nepredloženia dokladov súdu prvej inštancie, nakoľko zdravotné problémy bránili otcovi v zabezpečovaní všetkých dokladov a ich následnému predložení súdu prvej inštancie. Postup okresného súdu, ktorý vychádzal pri určení výšky výživného z potenciality jeho príjmu, keď pri určení výšky výživného vychádzal z 20-násobku sumy životného minima, bol nesprávny a v tomto prípade aj kontraproduktívny, nakoľko ho dostáva do absolútne nevýhodnej pozície, keďže nebude mať z čoho takto určené výživné platiť. Tým sa dostane do pozície neplatiča a s tým môžu byť spojené ďalšie kroky matky voči nemu. Otec sa nebráni plateniu výživného na deti, avšak v súčasnosti z objektívnych dôvodov nemôže platiť výživné v sume určenej prvoinštančným

súdom. Vo výkone trestu odňatia slobody otec ihneď nahlásil vyživovaciu povinnosť, avšak ku dňu 16.09.2020 nebol ešte zaradený do pracovného zaradenia a preto zatiaľ nemá žiadne príjmy.

18. Matka vo vyjadrení k odvolaniu žiadala napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť a priznať jej náhradu trov odvolacieho konania.

19. Matka vo svojom vyjadrení k odvolaniu vyjadrila súhlas s napadnutým rozhodnutím, ktoré považuje za vecne správne. Mala za to, že určená výška výživného na maloleté deti je primeraná, a to predovšetkým s prihliadnutím na jej príjmy a výdavky, ako aj na opodstatnené výdavky na obidve maloleté deti. V konaní matka podrobne špecifikovala svoje príjmy, ako aj výdavky, pričom z nich jasne vyplýva, že suma určeného výživného vo výške 150,00 eur na každé maloleté dieťa je potrebná, ba priam nevyhnutná, aby sa tým pokryli odôvodnené potreby maloletých detí. Tieto výdavky sú potrebné na pokrytie len tých najzákladnejších potrieb maloletých detí, ktoré si vzhľadom na svoj vek, vyspelosť a štúdium vyžadujú, a preto je nemysliteľné, aby boli tieto základné životné potreby detí ohrozené kvôli nezodpovednému a protiprávnemu konaniu otca, keďže sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody.

K tvrdeniam otca v odvolaní, že nemohol, či nestihol zabezpečiť potrebné listiny na preukázanie svojich pomerov, matka namietala, že v žiadnom prípade nemôžu obstať. Od podania návrhu na rozvod manželstva (dňa 28.10.2019) až do konania samotného pojednávania (13.08.2020) ubehol enormne dlhý čas, počas ktorého mohol otec potrebné listiny zabezpečiť a predložiť súdu prvej inštancie. Konanie zo strany otca považovala matka za účelové a špekulatívne, aby nebolo možné preukázať otcovi jeho príjmové a výdavkové pomery, a tým doceliť určenie výživného na maloleté deti v minimálnej výške. Matka sa napokon stotožnila s názorom súdu prvej inštancie, že skutočnosť, že sa otec toho času nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, nie je dôvodom, pre ktorý by malo byť výživné určené v nižšej výške. Otec sa svojim vlastným protiprávnym konaním pripravil o objektívnu možnosť platiť výživné, pričom túto skutočnosť nemožno v žiadnom prípade pričítať na ťarchu maloletých detí. Obe maloleté deti majú právo na riadnu starostlivosť a výchovu, a preto nemôže túto zodpovednosť vo vyššej miere prebrať len matka. Na záver matka dodala, že pokiaľ bol otec odsúdený za uvedený trestný čin podvodu, ktorého sa mal dopustiť, je možné predpokladať, že disponoval s určitým množstvom finančných prostriedkov a je otázne, na aký účel ich použil.

20. Otec vo svojej odvolacej replike zotrval na podanom opravnom prostriedku. Ďalej uviedol, že sa nebráni plateniu výživného, o čom svedčí aj skutočnosť, že do rozhodnutia súdu prvej inštancie zaplatil na výživnom sumu 700,00 eur, aj keď mal súdom určené neodkladným opatrením platiť výživné len vo výške 30 % zo sumy životného minima na každé dieťa, počnúc dňom 06.03.2020. Argument matky o určitom množstve finančných prostriedkov pochádzajúcich z trestnej činnosti považoval otec za nemiestny. Matka totiž veľmi dobre vie, že sa nedopustil takého konania, z ktorého by mal mať akýkoľvek prospech a že aj trest, ktorý mu bol uložený, bol uložený za konanie iných osôb a nie jeho. Otec mal za to, že súd prvej inštancie mal pri určovaní výživného vychádzať z ust. § 62 ods. 2 Zákona o rodine, a nie z potenciality jeho príjmu. Súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

21. Matka v odvolacej replike rovnako zotrvala na svojich predošlých vyjadreniach, vrátane vyjadrenia k odvolaniu otca. Ďalej uviedla, že dôvody, pre ktoré otec údajne nemohol predložiť príslušné doklady, považuje za nedostatočne odôvodnené, vzhľadom na to, že otec mal dostatočný časový priestor na preukázanie svojich pomerov. Je teda zrejme, že otec nevyvinul dostatočnú snahu predložiť a preukázať svoje majetkové pomery. Otec sa tak svojim vlastným protiprávnym konaním pripravil o objektívnu možnosť platiť výživné, pričom túto skutočnosť v žiadnom prípade nemožno pričítať na ťarchu maloletých detí, ktoré majú svoje odôvodnené potreby na svoju výchovu a výživu. Výživné vo výške 30 % zo sumy životného minima na každé dieťa je naozaj nedostačujúce a takáto suma nepokryje ani len polovicu odôvodnených výdavkov na obe maloleté deti, pričom nejde o žiadne nadštandardné výdavky, ale len najzákladnejšie výdavky potrebné na starostlivosť týchto detí. Matka uzavrela, že napadnutý rozsudok vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, pričom súd prvej inštancie dostatočne skúmal majetkové pomery, či na strane matky alebo otca. Na podklade všetkých vykonaných dôkazov nakoniec dospel k správne rozhodnutiu, preto matka považovala napadnutý rozsudok za vecne správny, keďže súd prvej inštancie rozhodol predovšetkým v záujme obidvoch maloletých detí.

22. Kolíznym opatrovníkom maloletých detí sa k odvolaniu otca, ako aj ďalším podaniam účastníkov v odvolacom konaní, ktoré mu boli doručené, aj napriek výzve súdu prvej inštancie písomne nevyjadril. Rovnako odvolaciemu súdu do jeho rozhodnutia neboli predložené žiadne ďalšie podania.

23. Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací [§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“ v spojení s § 2 ods. 1 CMP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP v spojení s § 2 ods. 1 a 2 a § 7 CMP) a

smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 355 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v rozsahu podľa ust. § 65 v spojení s ust. § 23 ods. 2 CMP, s tým, že odvolacími dôvodmi nie je viazaný (§ 66 CMP) a toto rozhodnutie bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) podľa ust. § 387 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vo výrokoch II., III. v časti určenia výživného na maloletú G. M. a IV. ako vecne správne potvrdil, ďalej podľa ust. § 388 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP vo výroku III. v časti určenia výživného na maloletého Q. M. zmenil.

24. Odvolací súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, ktoré boli vo veci vznesené a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie, pokiaľ ide o napadnuté rozhodnutie v jeho výrokoch II., III. v časti určenia výživného na maloletú G. M. a IV. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, pre rozhodnutie o návrhu matky, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je v tejto jeho časti vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj odvolací súd. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

25. Súčasne odvolací súd preskúmal i námietky otca maloletých detí uvedené v jeho opravnom prostriedku voči napadnutému rozsudku a po ich preskúmaní dospel k záveru, že tieto nie sú dôvodné.

26. Podstatou odvolacích námietok otca bolo to, že v danom prípade neboli naplnené podmienky pre aplikáciu ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, keďže z objektívnych dôvodov nemohol predložiť súdu prvej inštancie podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov. S týmto argumentom otca sa odvolací súd nestotožnil.

27. Odvolací súd poukazuje na to, že ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine uzákonilo právnou domnienku o výške priemerného mesačného príjmu rodiča zodpovedajúcej dvadsaťnásobku sumy životného minima podľa ust. § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z., pokiaľ má rodič príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu (napr. z podnikania) a nepreukáže tieto príjmy súdu a nepredloží súdu podklady pre zhodnotenie svojich majetkových pomerov a neumožní súdu sprístupnením údajov chránených podľa osobitného predpisu zistenie aj ďalších skutočností potrebných na rozhodnutie. Uzákonenie tejto zákonnej domnienky bolo iniciované problémami, ktoré sa vyskytovali v praxi pri preukazovaní, presnejšie neochote preukazovania príjmov rodičmi vykonávajúcimi podnikateľskú činnosť.

28. Z obsahu spisu vyplýva, že návrh matky na začatie konania bol doručený otcovi dňa 16.12.2019 (doručenka na č. I. 55 rub spisu). Dňa 05.02.2020 (doručenka na č. I. 78 rub spisu) bola otcovi doručená výzva súdu prvej inštancie zo dňa 23.01.2020 (na č. I. 79 spisu), aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy predložil doklady na zhodnotenie jeho majetkových pomerov a preukázal jeho príjmy, ktoré má z podnikateľskej činnosti v zmysle ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine s poučením, že ak si uloženie povinnosť nesplní, bude sa predpokladať, že výška jeho priemerného mesačného príjmu predstavuje dvadsaťnásobok sumy životného minima. Dňa 25.05.2020 udelil otec plnomocenstvo na zastupovanie v prejednávanej veci JUDr. Štefanovi Strýčkovi, advokátovi. Dňa 02.07.2020 otec nastúpil výkon trestu odňatia slobody. Dňa 13.08.2020 súd prvej inštancie vyhlásil napadnutý rozsudok. Súčasne možno konštatovať, že otec ani do rozhodnutia odvolacieho súdu nepredložil akékoľvek podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov. Teda od doručenia výzvy súdu prvej inštancie zo dňa 23.01.2020 otcovi (dňa 05.02.2020) do rozhodnutia odvolacieho súdu uplynula doba 12 a pol mesiacov, ktorá podľa názoru odvolacieho súdu bola dostatočne dlhá na to, aby otec dokladoval svoje príjmy z podnikania. Vzhľadom k tejto skutočnosti bolo plne na mieste aplikovať ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine, ako k tomu pristúpil súd prvej inštancie a vychádzať zo zákonnej domnienky, že priemerný mesačný príjem otca zodpovedá dvadsaťnásobku sumy životného minima podľa ust. § 2 písm. a) zákona č. 601/2003 Z. z., t. j. dvadsaťnásobku sumy 214,83 eur, teda sumy 4.296,60 eur. Rovnako odvolací súd považoval za správny postup prvoinštančného súdu, ktorý pri svojom rozhodovaní vychádzal z ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine, t. j. z potenciality takéhoto príjmu otca, a to aj napriek skutočnosti, že otec bol v čase rozhodovania súdu prvej inštancie vo výkone trestu odňatia slobody a zjavne tak nedosahoval príjem vo vyššie uvedenej výške. Odvolací súd mal zhodne so súdom prvej inštancie za to, že otec sa svojím úmyselným konaním (ako to vyplýva zo skutkovej podstaty zločinu podvodu podľa ust. § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon, z ktorého spáchania bol otec uznaný vinným rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4T/52/2018-1329 zo dňa 25.05.2019) v zmysle ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine vzdal bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zárobku.

29. Ak aj otec poukazoval na svoju práceneschopnosť, ktorá mala trvať odo dňa 03.12.2019, odvolací súd vychádzajúc z obsahu podaného odvolania, v ktorom otec uviedol, že po nástupe do výkonu trestu odňatia slobody požiadal o zaradenie do práce, dospel k záveru, že práceneschopnosť otca bola len prechodná a neovplyvnila zásadne jeho pracovnú schopnosť.

30. Potom pokiaľ ide o výšku vyživovacej povinnosti otca k maloletej G. v sume 150,00 eur mesačne, určenú okresným súdom, vychádzajúc zo skutkových zistení súdu prvej inštancie ohľadom možností, schopností a majetkových pomerov rodičov na jednej strane a z odôvodnených potrieb a veku maloletej na strane druhej, aj odvolací súd, považoval túto za primeranú a súladnú s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine.

31. V nadväznosti na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch, II., III. v časti určenia výživného na maloletú G. M. a IV. ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

32. V ďalšom odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok aj v časti, ktorou súd prvej inštancie určil otcovi vyživovaciu povinnosť k maloletému Q., pričom dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto jeho časti vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP].

33. Nesprávnym právnym posúdením sa rozumie subsumovanie skutkového stavu pod normu hmotného práva alebo procesného práva, ktorá v hypotéze nemá také predpoklady, aké vyplývajú zo zisteného skutkového stavu. Nesprávne právne posúdenie veci konkrétne spočíva v tom, že súd použil nesprávnu právnu normu, alebo síce aplikoval správnu právnu normu, ale ju nesprávne interpretoval, a napokon právnu normu síce správne vyložil, ale na zistený skutkový stav ju nesprávne aplikoval. (pozri napr. rozsudok Najvyššieho súdu SR spis. zn. 2 M Cdo 4/2009 zo dňa 27.04.2010)

34. Súd prvej inštancie síce použil správnu právnu normu (§ 62 ods. 1 a 2, § 63 ods. 1 a § 75 ods. 1 Zákona o rodine), avšak túto nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav, a to tým, že na podklade svojich skutkových zistení určil vyživovaciu povinnosť otca k maloletému Q. vo výške, ktorá nezodpovedá zisteným odôvodneným potrebám maloletého, a to aj v porovnaní s výškou určeného výživného na maloletú G.. Odôvodnené potreby maloletej G. si už len s prihliadnutím na skutočnosť, že je o 6 rokov staršia (s pribúdajúcim vekom spravidla rastú aj peňažné nároky na krytie odôvodnených potrieb dieťaťa, jedná sa prakticky o mladú ženu), ako aj na skutočnosť, že navštevuje strednú školu mimo obce svojho bydliska (oproti maloletému Q., ktorý navštevuje doposiaľ len základnú školu v mieste svojho bydliska), sú bez najmenších pochybností spojené s vyššími peňažnými výdavkami. Odvolací súd tak prihliadajúc na možnosti, schopnosti a majetkové pomery rodičov na jednej strane a na odôvodnené potreby, ako ich zistil súd prvej inštancie a vek maloletého Q. na strane druhej, považoval za primeranú (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine) výšku vyživovacej povinnosti otca k maloletému v sume 120,00 eur mesačne.

35. Na podklade uvedeného tak odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku III. v časti určenia výživného na maloletého Q. M. podľa ust. § 388 CSP zmenil tak, ako to vyplýva z výroku tohto rozsudku odvolacieho súdu.

36. Napokon, keďže účastníci nepodali odvolanie proti rozsudku súdu prvej inštancie v časti výroku I., ktorým súd prvej inštancie rozviedol manželstvo rodičov, s prihliadnutím na to, že konanie o rozvod manželstva možno v zmysle ust. § 93 CMP začať len na návrh jedného z manželov a viazanosťou odvolacieho súdu rozsahom odvolania podľa ust. § 65 CMP, napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zostal týmto rozhodnutím odvolacieho súdu nedotknutý.

37. Vzhľadom k tomu, že rozhodnutím odvolacieho súdu došlo tak k čiastočnému potvrdeniu, ako aj k čiastočnej zmene napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie a zároveň ostal napadnutý rozsudok čiastočne nedotknutý, odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP rozhodol aj o náhrade trov konania na súde prvej inštancie a podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP aj o náhrade trov odvolacieho konania.

38. V danom prípade rozhodol vo vzťahu k účastníkom konania tak, že v zmysle ust. § 52 CMP vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie, ako aj odvolacieho konania.

39. Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza, že je neplatné alebo že nie je a proti uzneseniu v konaní o návrat maloletého do cudziny vo veciach neoprávneného premiestnenia alebo zadržania. (§ 76 CMP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu. (§ 77 CMP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods. 1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods. 1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods. 2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

V prípade, že nebude dobrovoľne splnená povinnosť uložená týmto rozhodnutím, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na vykonanie exekúcie

podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti / Exekučný poriadok/ a o zmene a doplnení ďalších zákonov).

Ak sa jedná o rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže sa osoba oprávnená z rozhodnutia domáhať uspokojenia svojho nároku návrhom na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých podľa § 370 a nasl. CMP.